

ข้อกำหนดด้านการบำรุงรักษา

บทที่ 6

ข้อกำหนดด้านการบำรุงรักษา

ปัญหาสำคัญของทางระบายน้ำ คือ การอุดตัน เนื่องจากการตกตะกอนหรือเศษวัสดุที่ไหลมากับน้ำ โดยเฉพาะบริเวณพื้นที่ที่มีลักษณะภูมิประเทศแบนราบ ทางระบายน้ำมีความลาดชันน้อย จะเกิดการตกตะกอนได้มากเนื่องจากความเร็วของน้ำต่ำ สำหรับพื้นที่ที่มีสภาพภูมิประเทศมีความลาดชันมาก จะมีการทับถมของตะกอนน้อย เนื่องจากน้ำไหลด้วยความเร็วพอที่จะพัดพาตะกอนออกไปได้ความเร็วที่เหมาะสมไม่ควรน้อยกว่า 0.75 เมตร/วินาทีและขนาดท่อเล็กที่สุด $\varnothing$ 0.40 เมตร นอกจากนี้ปัญหาที่ทำให้เกิดการอุดตันอีกประการหนึ่ง คือ ประชาชนมีความเข้าใจว่าสามารถทิ้งของหรือเทสิ่งปฏิกูลลงในทางระบายน้ำได้ ซึ่งเป็นความเข้าใจที่ผิดและควรที่จะรณรงค์สร้างความเข้าใจที่ถูกต้อง

นอกจากปัญหาของการตกตะกอนแล้ว ตัวโครงสร้างของอาคารประกอบ เช่น บ่อพักน้ำ และฝापิด หรือแม้แต่วัสดุที่ระบายน้ำเอง จะต้องทำการตรวจสอบให้อยู่ในสภาพที่ดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งฝापิดบ่อพักน้ำมักจะเกิดความเสียหายได้ง่ายเนื่องจากการถูกร่อน ซึ่งจะเป็นอันตรายแก่ผู้สัญจรไปมาได้ หากตรวจสอบพบความเสียหายจะต้องเปลี่ยนหรือซ่อมแซมทันที

ดังนั้น เพื่อให้การระบายน้ำเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและป้องกันความเสียหายที่จะเกิดขึ้น จึงต้องมีการวางแผนบำรุงรักษาทางระบายน้ำเป็นประจำอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง โดยวางแผนดำเนินการในช่วงก่อนฤดูฝนเพื่อเป็นการเตรียมให้ทางระบายน้ำสามารถรับน้ำฝนและระบายน้ำได้อย่างรวดเร็ว อันเป็นการป้องกันมิให้เกิดปัญหาน้ำท่วมขังขึ้น

6.1 สาเหตุการชำรุดของทางระบายน้ำ

1) การอุดตัน

ปัญหาที่มักเกิดขึ้นกับทางระบายน้ำ คือ ปัญหาการอุดตัน เนื่องจากการตกตะกอนหรือเศษวัสดุที่ไหลมากับน้ำ โดยเฉพาะทางระบายน้ำที่มีความลาดชันน้อยจะเกิดการตกตะกอนได้มาก

2) การรั่วซึม

เป็นปัญหาที่เกิดขึ้นเนื่องจากการใช้งานเป็นระยะเวลานานๆ จนทางระบายน้ำเกิดความเสื่อมสภาพ หรือเนื่องจากความบกพร่องในขณะก่อสร้างใช้วัสดุมีคุณภาพไม่เหมาะสม จึงทำให้ทางระบายน้ำเกิดการแตกร้าว นอกจากนั้นบริเวณรอยต่อและรอยเชื่อมต่างๆ หากทำการก่อสร้างไม่ดีพอ หรือการทรุดตัวของดินที่รองรับ ก็จะทำให้เกิดการรั่วซึมของน้ำเข้าสู่ระบบระบายน้ำได้ง่าย

6.2 การตรวจสอบความเสียหายของทางระบายน้ำ

ทางระบายน้ำส่วนใหญ่เป็นแบบท่อปิด ซึ่งฝังอยู่ใต้ดิน ทำให้ความเสียหายด้านโครงสร้างมีไม่มากนัก แต่ความเสียหายที่พบบ่อยคือการที่เศษวัสดุ ขยะ หรือตะกอนอุดตันท่อทำให้ระบายน้ำไม่ทันจนเกิดน้ำท่วมขัง

ดังนั้น การตรวจสอบจึงต้องสังเกตว่าบริเวณใดเกิดน้ำท่วมขัง หรือสอบถามจากประชาชนในบริเวณนั้นว่าทางระบายน้ำเกิดปัญหาระบายน้ำไม่ทันหรือไม่ นอกจากนี้ สามารถตรวจสอบตามบ่อพักน้ำเนื่องจาก สามารถลงไปตรวจสอบและซ่อมแซมได้ แต่หากพบว่าการแตกร้าวบริเวณอื่นที่ไม่อาจซ่อมแซมได้ทันที ก็ให้เก็บข้อมูล เพื่อรอการปรับปรุงซ่อมแซมครั้งใหญ่ต่อไป